

Saksframlegg

Årsmelding 2015 for kontrollutvalget i Søgne kommune

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
15/16	Kommunestyret	17.03.2016

Kontrollutvalget innstiller til kommunestyret:

Kommunestyret tar Årsmelding 2015 for kontrollutvalget i Søgne kommune som den foreligger til orientering.

Bakgrunn for saken:

Søgne kommune – kontrollutvalget behandlet i møte 01.03.16 sak 10/16. Følgende vedtak ble fattet:

Kontrollutvalget godkjenner Årsmelding 2015 for kontrollutvalget i Søgne kommune som den foreligger.

Innstilling til kommunestyret:

Kommunestyret tar Årsmelding 2015 for kontrollutvalget i Søgne kommune som den foreligger til orientering.

Kontrollutvalget ber med dette om at saken går til videre behandling i kommunestyret med kontrollutvalgets innstilling.

Vedlegg

- 1 Melding om vedtak sak 10/16: Årsmelding 2015 for kontrollutvalget i Søgne kommune
- 2 Årsmelding 2015 - Kontrollutvalget Søgne 2

Søgne kommune
v/kommunestyret

/Temark - Agder og Telemark
kontrollutvalgssekretariat (IKS)

Vår dato 04.03.2016
Deres dato
Vår referanse 16/02490-6
Deres referanse
Vår saksbehandler Alexander Etsy
Jensen

Melding om vedtak sak 10/16: Årsmelding 2015 for kontrollutvalget i Søgne kommune

Søgne kommune – kontrollutvalget behandlet i møte 01.03.16 sak 10/16. Følgende vedtak ble fattet:

Kontrollutvalget godkjenner Årsmelding 2015 for kontrollutvalget i Søgne kommune som den foreligger.

Innstilling til kommunestyret:

Kommunestyret tar Årsmelding 2015 for kontrollutvalget i Søgne kommune som den foreligger til orientering.

Vi ber med dette om at saken går til videre behandling i kommunestyret med kontrollutvalgets innstilling.

Med vennlig hilsen

Alexander Etsy Jensen
Sekretær for kontrollutvalget

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Vedlegg: Årsmelding 2015 fra kontrollutvalget i Søgne kommune
Kopi: Søgne kommune v/politisk sekretariat

Søgne kommune

Kontrollutvalgets årsmelding 2015

Temark

Agder og Telemark
Kontrollutvalgssekretariat IKS

1. INNLEDNING

Kontrollutvalget avgir med dette en samlet årsmelding for 2015. Denne skal gi et bilde av utvalgets formelle rolle, instruks, forholdet til revisjonen og sekretariatet og de viktigste saker som er behandlet i året med kommentar. Kontrollutvalget avgir hvert år uttalelse til kommuneregnskapet, adressert til kommunestyret. Etter forskrift for kontrollutvalg, skal kontrollutvalget årlig rapportere om resultatet av gjennomførte forvaltningsrevisjonsprosjekter og selskapskontroll. Bestemmelsen må ses i sammenheng med vedtatte planer og presenteres på denne måten for året 2015.

2. KONTROLLUTVALGETS SAMMENSETNING

Kontrollutvalget velges av kommunestyret og skal på vegne av kommunestyret føre det løpende tilsynet med den kommunale forvaltningen. Alle kommuner og fylkeskommuner er pliktig til å velge et kontrollutvalg. Kommunestyret kan foreta nyvalg av kontrollutvalgets medlemmer i valgperioden, men da må hele utvalget velges på nytt. Regler for valg av medlemmer til kontrollutvalget er fastsatt i egen forskrift. Det er strenge begrensninger i hvem som er valgbare til utvalget. Årets kommunevalg førte til at det ble valgt nye medlemmer i kontrollutvalget fra oktober 2015.

Medlemmer og varamedlemmer (2015):

Medlemmer	Varamedlemmer
Asle Jonas Holmen (AP), leder	Fellesliste AP, SV og V: Peder Johan Pedersen (SV) Audun Hinna Øvrebø (AP) Gordon Øydna (V)
Bjarne Bentsen Lieng (SP), Nestleder	
Brytveva Litleré Moi (V), Medlem	
Marianne Bakke Meiholt (AP), Medlem	
Astrid Tordis Flor (FRP), Medlem	Fellesliste SP, FRP og H: Erik Spieler (H) Tom Jørgensen (FRP) Sara Nordbø Pettersen (FRP)

Medlemmer og varamedlemmer (fra oktober 2015):

Medlemmer	Varamedlemmer
Jan Stubstad (H), leder	Kjell Tørnin Andreassen(H), Asbjørn Langenes (H) og Svend Åge Lauvrak (H)
Peder Johan Pedersen (SV), Nestleder	Jonas Holmen (AP), Roy Sporøy (AP) og Ulla Kristoffersen (FRP)
Reidun Westergren (H), Medlem	Odd-Inge Nyborg Johannessen (H), Bjørnar Berg (H) og Henrik Sørensen (H)
Marianne Bakke Meiholt (AP), Medlem	Grethe Rirud (AP), Tor Ståle Stålesen (AP) og Roger Johansen (FRP)
Roar Tufteland (KRF), Medlem	Vidar Skartveit (KRF), Torunn Verdal (KRF) og Gerd Dalane (KRF)

Kommuneloven krever at minst ett av medlemmene skal velges blant kommunestyrets medlemmer. Departementet har tolket det slik at dette gjelder ved konstituering.

3. RAMMER FOR KONTROLLUTVALGETS ARBEID

Etter KommuneLOvens § 77 er kommunestyret pålagt å opprette et eget kontrollutvalg som skal forestå det løpende tilsyn og kontroll med den kommunale forvaltning og de folkevalgte organ som kommunestyret har opprettet. Tilsynet og kontrollen skjer på vegne av kommunestyret. KommuneLOvens § 77 slår fast:

”4. Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte. Kontrollutvalget skal videre påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon).

4. Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.”

Kontrollutvalgets oppgaver er i utgangspunktet gitt i kommuneLOven § 77, og i forskrift om kontrollutvalg av 15.06.2004, men kommunestyret kan konkret be utvalget utføre særskilte tilsynsoppgaver på sine vegne. Kontrollutvalgets hovedoppgave er å føre tilsyn og kontroll med den kommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret og påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning. Kontrollutvalget skal ifølge kommuneLOven sørge for mange oppgaver som vi vil komme nærmere inn på senere.

4. OPPLÆRING OG KURS

Det stilles stadig større krav og forventninger til kontrollutvalgets kompetanse, både fra det politiske miljø og kommunens innbyggere. Endret regelverk gjør det nødvendig å legge til rette for opplæring og kursvirksomhet for alle medlemmer av kontrollutvalget. Kunnskap om kontrollutvalgets rolle, oppgaver og lovverk er nødvendig for å utføre de oppgaver som fremgår av lov og forskrift. Slik opplæring og kursvirksomhet kan skje lokalt (høst og vårkonferanse i regi av Temark) eller gjennom sentrale tilbud. Kontrollutvalget inviteres blant annet årlig til landskonferansen for kontrollutvalg i regi av Norges kommunerevisorforbund (NKRF). Dette er en viktig samling for å tilføre kontrollutvalgets medlemmer ny kunnskap, og det er en arena der kontrollutvalgsmedlemmer fra hele landet møtes og drøfter saker og arbeidsmetoder. Agder og Telemark kontrollutvalgs sekretariat IKS (Temark) har etter høstens kommunevalg arrangert en opplæringsdag for kontrollutvalgets medlemmer. Hensikten med denne opplæringsdagen har vært å bidra til å øke og utvikle nye og erfarne kontrollutvalgsmedlemmer sin kompetanse om kontrollutvalgets rolle, oppgaver og lovverk, samt en innføring i revisjonens og sekretariatets rolle og oppgaver.

5. SEKRETARIAT

Kontrollutvalget får sekretariatsbistand fra Agder og Telemark kontrollutvalgssekretariat IKS (Temark). Kommunen ble medeier av Temark fra 01.07.14 i forbindelse med etableringen av sekretariatet i Agder. Med oppdrag for 34 kommuner i Vest-Agder, Aust-Agder og Telemark er Temark landets største kontrollutvalgssekretariat. Sekretariatet har seks ansatte og fast sekretær for kontrollutvalget er Alexander Etsy Jensen og han vil fortsette som sekretær for utvalget i kommende periode.

Sekretariatet skriver saksframstillinger, bistår kontrollutvalget i praktisk tilrettelegging og oppfølging av møter, samt vedtaksoppfølging. I det løpende arbeidet er sekretariatet bindeledd mellom utvalg og revisjonsselskap, og utfører oppgaver på vegne av kontrollutvalget.

6. REVISJON

Kommunen er medeier i, og har avtale om levering av revisjonstjenester med Kristiansand Revisjonsdistrikt IKS. Selskapet leverer revisjonstjenester til fire kommuner. Selskapet utfører regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll for kommunen. Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor er revisor Leif Morten Gahrnsen og oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor er revisjonssjef Tor Ole Holbek.

7. ØKONOMI

For å utøve sin funksjon på en god måte har kontrollutvalget lagt vekt på å be kommunestyret om økonomiske rammer som muliggjør den aktiviteten som det legges opp til i møte- og arbeidsplanen. Kontrollutvalget er i henhold til kommuneloven pålagt å utarbeide budsjettforslag for kontroll- og tilsynsvirksomheten i kommunen.

Regnskapstallene for den samlede kontroll- og tilsynsvirksomheten i kommunen fremkommer av kommunens samlede årsregnskap. Under følger regnskapstallene for 2015.

Beskrivelse	Budsjett 2015	Regnskap 2015
Godtgjørelse m.v.	10 000	30 162
Bilgodtgjørelse	2 000	271
Opplæring og kurs	45 000	27 500
Beverting m.v.	5 000	320
Kontorutgifter	3 000	2 000
Diverse	5 000	7 409
Kjøp fra IKS		
a. Revisjon (revisjonshonorar, møtedeltagelse og forberedelse)	755 000	755 000
b. Selskapskontroll og andre tjenester	57 000	160 750
c. Sekretariat (Temark)	146 000	146 000
Totalutgifter	1 028 000	1 149 412

8. KONTROLLUTVALGETS ARBEID – MØTER OG SAKER

Kontrollutvalget har i 2015 avholdt 5 møter og behandlet 38 saker.

Stortinget har vedtatt å oppheve kommuneloven § 77 nr. 8. Det innebærer at kontrollutvalget i likhet med andre folkevalgte organ som hovedregel skal holde åpne møter. Lovendringen trådte i kraft fra 01.07.2013. Kontrollutvalget besluttet i sak 5/2012 at møtene skal holdes for åpne dører.

Sakskart, saksdokumenter og protokoller legges løpende ut på kommunens og sekretariatets hjemmeside (www.temark.no).

Utvalget ønsker å ha oppdatert informasjon om kommunens virksomhet, og samtidig gjøre egen funksjon mer kjent. Administrasjonen har ved flere anledninger blitt invitert til kontrollutvalget for å orientere om forskjellige virksomhetsområder i kommunen.

Kontrollutvalget ønsker å være synlig og ha god kontakt med kommunens ledelse. Pressen har ikke vært til stede på noen av kontrollutvalgets møter, men det har blitt referert fra møtene. Rådmannen, representanter for rådmannen har deltatt på flere av utvalgets møter, noe kontrollutvalget oppfatter som en styrke i sitt arbeid.

En stor del av kontrollutvalgets saksbehandling omfatter forhold utvalget er pålagt å arbeide med, gjennom kravene i kommuneloven § 77 og forskrift om kontrollutvalg. Hvilket fokus som velges i de ulike arbeidsoppgavene er det i stor grad opp til utvalget å definere selv.

Kontrollutvalget kan etter anmodning fra kommunestyret, etter innspill fra innbyggere eller på eget initiativ ta opp forhold ved kommunens virksomhet, som kan knyttes til utvalgets tilsynsarbeid. Kontrollutvalget er også opptatt av hvordan kommunen følger opp rapporter fra andre tilsyn.

I det følgende har vi trukket frem noen av sakene som har vært behandlet i løpet av året 2015. Regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroller er trukket ut som egne kapitler henholdsvis kapittel 9, 10 og 11.

- Kontrollutvalgets årsmelding for 2014
- Revisors egenvurdering av uavhengighet
- Orientering vedr. rullering av arealdelen i kommuneplanen for Try - kommunens saksbehandling
- Orientering om kommunens rutiner for sluttmeldinger og tilgang til kommunens saksbehandlingssystem når ansatte avslutter sitt arbeidsforhold
- Rutiner for oppfølging av politiske saker – erfaringer fra Grimstad kommune
- Rutiner og retningslinjer knyttet til lukking av politiske møter og pålegg om taushetsplikt til folkevalgte
- Bestilling av forvaltningsrevisjon – Saksbehandling i barnevernstjenesten (03.03.15 sak 11/15)
- Årsregnskap og årsmelding 2014 Søgne kommune

- Årsrapport og årsregnskap 2014 Skatteoppkreveren i Søgne
- Bestilling av selskapskontroll – Kristiansandsregionen brann og redning IKS (05.05.15 sak 18/15)
- Orientering – Felles statlig tilsynskalender for 2015
- Innspill til plan for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll
- Kommunens rutiner og retningslinjer for behandling av innsynsbegjæringer
- Oppfølging av ansettelsesak
- Oppfølging av rapport vedr. planverket for Eik/Sangvik området (15.09.15 sak 25/15)
- Forvaltningsrevisjon – Saksbehandling i barnevernstjenesten (15.09.15 sak 26/15)
- Klage mot arealenheten i Søgne kommune
- Budsjett for kontroll og tilsyn 2016 - Søgne kommune
- Orientering om kommunens økonomiske situasjon (regnskap, 1. tertial, budsjett og 2. tertial)
- Varslingsmelding - Mobbesaker ved Langenes skole
- Nytt kontrollutvalg for perioden 2015-2019
- Møte- og arbeidsplan for 2016
- Orientering om avslag på godkjenning av kommunal lånegaranti for lån til Returkraft AS

Saksdokumenter og vedlegg er å finne på sekretariatets hjemmeside (<http://temark.no/Kontrollutvalgene/Soegne-kommune/Moeter-og-sakspapirer>) og revisjonens rapporter er å finne på deres nettsider (<http://komrevsor.no/>).

9. REGNSKAPSREVISJON

Revisjon av årsregnskapet er en helt sentral del av kommunens egenkontroll. Revisor skal gi trygghet for at en kan stole på informasjonen kommunen gir om sin økonomi. Dette er en viktig oppgave. Revisor er en uavhengig og objektiv tredjeperson som gjennom sine kontroller kan avdekke og forebygge feil og mangler i den økonomiske rapporteringen. Revisor vil i tillegg veilede kommunen for å bidra til å forebygge og avdekke feil og misligheter.

Kontrollutvalget skal påse at kommunen blir revidert på en betryggende måte. Utvalget er derfor avhengig av at revisor gir tilstrekkelig rapportering om revisjonsarbeidet. At kontrollutvalget og revisor har en god dialog og god forståelse av sine oppgaver, er viktige forutsetninger for å være trygg på at revisjonsarbeidet blir forsvarlig utført.

Kontrollutvalget registrerer at revisors arbeid med å utføre regnskapsrevisjon de siste årene er blitt mer omfattende, spesielt knyttet til de mange attestasjonsoppgaver (særattestasjoner) som utføres på vegne av staten og andre offentlige organer. Dette vil komme opp som en egen sak i kontrollutvalget i løpet av 2016. I tillegg til avgitte beretninger og uttalelser mottar kontrollutvalget jevnlig i møter informasjon om utført regnskapsrevisjon. Kontrollutvalget har ved flere anledninger gitt uttrykk for at det gjøres mye godt arbeid innenfor området regnskapsrevisjon og at de er fornøyd med måten revisjonen løser oppdraget på.

10. FORVALTNINGSREVISJON

Forvaltningsrevisjon er et verktøy som kommunestyret og kontrollutvalget skal bruke for å sikre at kommunen drives på en måte som ivaretar innbyggernes behov og rettigheter best mulig. Forvaltningsrevisjon er en av de pålagte oppgavene til kontrollutvalget. Gjennom forvaltningsrevisjon kan kontrollutvalget undersøke om kommunen etterlever regelverk, når fastsatte mål, og om ressursene forvaltes på en effektiv måte.

Kontrollutvalget har vært delaktig i valg av tema og utforming av problemstillinger basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering, innenfor de rammer som er gitt av kommunestyret. Kontrollutvalget er delegert myndighet til å bestemme hvordan avsatte ressurser til forvaltningsrevisjon skal benyttes, og revisjonen har gjennomføre forvaltningsrevisjonen i henhold til faglige krav i løpet av valgperioden.

Selv om det er spesifikke krav til gjennomføring av en forvaltningsrevisjon, er det viktig at kontrollutvalget involverer seg i valg av problemstillinger, avgrensninger og tilnærming. Forvaltningsrevisjon gir kontrollutvalget muligheten til å gå i dybden i ulike saksforhold, innen ethvert virksomhetsområde i kommunen. Forvaltningsrevisjon vil derfor kunne ha høy nytteverdi, både i utvalgets kontrollvirksomhet, og i kommunens internkontroll og forbedringsarbeid.

Kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon. Planen skal vedtas av kommunestyret selv, men kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planperioden.

Kontrollutvalget behandlet i møte 28.11.12 overordnet analyse/plan for forvaltningsrevisjon for Søgne kommune for perioden 2011-2015 utarbeidet av Kristiansand Revisjonsdistrikt IKS. Planen er godkjent av kommunestyret i møte 31.01.13. Områder som prioriteres i plan for forvaltningsrevisjon 2012-2015 (gjennomførte prosjekter i perioden er **uthevet**):

- Overordnet: Beredskap/sikkerhet/klimatilpasning (Vesentlighet M/H)
- **Barnevern (Vesentlighet H)**
- **Økonomisektoren: Innkjøp – Kommunen følger reglene for offentlige anskaffelser ved innkjøp av varer og tjenester (Vesentlighet H)**
- Helse- og omsorgssektoren: Sørge for tjenester iht. helse- og omsorgstjenesteloven og gjeldende forskrifter herunder behandlings- og oppfølgingstilbud til personer/pasienter med psykiske lidelser og/eller rusrelaterte problemer (Vesentlighet H)
- Oppvekstsektoren: Sikre at alle elever har et godt, likeverdig og tilpasset opplæringstilbud (Vesentlighet M/H)
- Teknisk sektor: Sikre god vann- og avløpstjenester (Vesentlighet M/H)

Kontrollutvalget har i 2015 behandlet en forvaltningsrevisjonsrapport i henhold til RSK 001 (standard for forvaltningsrevisjon): «*Saksbehandling i barnevernstjenesten*». I tillegg har revisjonen på oppdrag fra kontrollutvalget foretatt flere tyngre undersøkelser, der i blant en klage mot arealenheten i Søgne kommune. Med bakgrunn i den undersøkelsen fremla revisjonen

en skriftlig redegjørelse som ble behandlet i møte 15.09.15 sak 28/15. Arbeidet med disse undersøkelsene har vært svært tidkrevende og avsatte ressurser til forvaltningsrevisjon har medgått. I tillegg har kontrollutvalget fulgt opp rapport vedr. planverket for Eik/Sangvik området.

Forvaltningsrevisjonsrapport - Saksbehandling i barnevernstjenesten

Formålet med forvaltningsrevisjonen har vært å undersøke hvordan barnevernstjenesten håndterer bekymring ovenfor utsatte barn og i hvilken grad barnevernet fanger opp de barn som har behov for hjelp. Revisjonen har på denne bakgrunn utarbeidet tre problemstillinger:

- Henlegges det for mange bekymringsmeldinger?
- Henlegges det for mange undersøkelser?
- Har kommunen etablert en tilstrekkelig internkontroll?

Revisjonen konkluderer med følgende:

- Gjennomgangen viser at revisjonen ikke har grunnlag for å hevde at barnevernstjenesten henlegger for mange bekymringsmeldinger. Det kommer frem av rapporten at revisjonen kommenterte en henleggelse spesielt, og oppfordrer barnevernstjenesten til fortsatt å ha lav terskel for å sende en bekymringsmelding videre til undersøkelse for å fange opp de barn og unge som har behov for hjelp.
- Etter revisjonens skjønn henlegges det heller ikke for mange undersøkelser. Analysen viser imidlertid at barnevernstjenesten i enkelte tilfeller har utfordringer med å dokumentere de vurderinger som har blitt gjort i forbindelse med henleggelsen. For å sikre at barnas/familiens rettssikkerhet blir ivaretatt, er det viktig at barnevernstjenestens arbeid blir tilstrekkelig dokumentert og forsvarlig arkivert.
- Kommunen skal ha internkontroll for å sikre at oppgaver utføres i samsvar med loven. Barnevernstjenesten i Søgne og Songdalen har etablert internkontroll etter internkontrollforskriften, men undersøkelsen viser at praksis kan avvike fra rutiner ved flere tilfeller. Avvik rapporteres ikke til barnevernleder eller tjenestesjef, hvilket innebærer at svikt kan forekomme uten at dette fanges opp av ledelsen.

11. SELSKAPSKONTROLL

Selskapskontroll er en av de pålagte oppgavene til kontrollutvalget og er et viktig virkemiddel for å sikre at selskapene underlegges demokratisk styring og kontroll.

Kontrollutvalget har i 2015 ikke behandlet noen nye selskapskontroller. Revisjonen har siden 2012 og frem til i dag brukt betydelige ressurser til å følge opp selskapskontrollen i Returkraft AS og har holdt kontrollutvalget løpende orientert i hvert møte. I 2015 har revisjonen blant annet holdt utvalget løpende orientert om selskapets lånesituasjon (kontragaranti), følger av ny avfallsforskrift, selvkostregelverket og underskudd for næringsdelen.

Videre har revisjonen arbeidet med en selskapskontroll i Kristiansandsregionen brann og redning IKS (KBR) gjennom året og rapporten ventes ferdigstilt i løpet av våren 2016. Som en del av dette arbeidet har revisjonen foretatt en forvaltningsrevisjon av feieravdelingen til KBR.

Plan for selskapskontroll for inneværende valgperiode ble lagt frem for kontrollutvalget i møte 22.01.13. Planen ble godkjent av kommunestyret i møte den 31.01.2013 – sak 4/13.

Kontrollutvalget har fullmakt til å prioritere hvilke selskaper som skal kontrolleres. I planen ligger følgende selskaper til prioritering:

- Kristiansandsregionen brann og redning IKS (KBR)
- Vest-Agder-Museet IKS
- Avfall Sør AS m/datterselskapene
- Returkraft AS
- Songvaar Vekst AS

12. KONKLUSJON OG AVSLUTTENDE KOMMENTARER

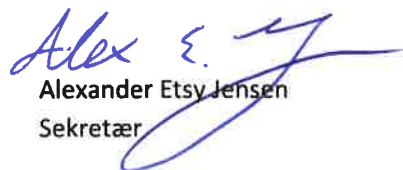
Kontrollutvalgets årsmelding for 2015 legges med dette frem for kommunestyret til orientering. Ved å se årsplan og årsmelding for 2015 i sammenheng, kan kommunestyret se om de vedtatte oppgaver og målsettinger for kontrollutvalget er eller blir fulgt opp.

Søgne, 26. januar 2016

Jan Stubstad

Leder

Alexander Etsv Jensen

Sekretær